

Svět hraček –Seiffen

(Info „Seiffen - Erzgebirgisches Kunsthandwerk“)

Tam, kde se setkává řemeslná zručnost a mistrovské umění v dokonalé formě, kde nás samozřejmě harmonie staleté tradice a moderního pokroku přenesou do nejkrásnějších okamžiků skoro zapomenutého dětství, tam je Seiffen, srdce krušnohorského hračkářství, známé daleko za hranicemi saské země.

□ *Pod šikovnými rukama mistra vyrůstají oblíbené stromky*

Na přelomu tisíciletí, dávno předtím než rytíři z českého Rýzmburka společně s cisterciáckými mnichy začali kolem roku 1200 osídlováním Krušných hor, vedly napříč zdejší krajinou, která vešla do dějin jako „Miriquidi“ - temný les - důležité, ale také obávané obchodní cesty. V kdysi nepředstavitelně hustě zalesněné oblasti se zde tehdy rozšířilo rudné dolování, jemuž za svůj vznik vděčí také Seiffen. Písemně se o jeho existenci poprvé dovídáme v roce 1324.

Jméno vsi je těsně spjato s technikou dobývání – rýžování – (něm. Ausseifen) zdejší nerostné suroviny, cínu. Až v 15. století se přešlo k dobývání cínu z pevné horniny. Vedle hornictví se tu už od poloviny 17. století rozvíjelo soustružení dřeva, které je živé a ve světovém měřítku ojedinělé dodnes. Nesloužilo v dobách nedostatku jako zábava po práci, nýbrž jako hlavní zdroj obživy často velmi početných havířských rodin, zvyklých na odřikání.

Když v roce 1849 dolování definitivně zaniklo, přibývalo dřevosoustružníků jako mávnutím proutku. Nejprve se vyráběly především obvyklé předměty denní potřeby jako talíře, vřetena nebo knoflíky. Vedle toho vznikaly velmi prosté hračky, které sloužily zřejmě jen pro děti ve vlastních nuzných rodinách. To byl počátek hračkářské manufaktury, která se ve své nenapodobitelné dokonalosti přenášela z generace na generaci až do dnešních dnů.

Vydejte se s námi na cestu za objevením světa hraček v Seiffenu.

Milovníci lidového umění

(Volkskunstliebhaber)

Na hřebeni střední části Krušných hor v malebné údolní kotlině mezi kopci Ahornberg (823 m), Schwartenberg (789 m) a Reicheltberg (741 m) leží Seiffen, hračkářská vesnička, která v každé roční době zve a vítá své hosty.

Jako korálky náhrdelníku se zde v důvěrné sounáležitosti k sobě řadí minulost i současnost.

□ *V Krušnohorském muzeu hraček můžeme obdivovat staříčké symbolické figurky*

V předváděcích dílnách i více než stovce soukromých rukodělných podniků

odletují dřevěné hobliny, vrčí soustruhy, s neuvěřitelnou zručností a smyslem pro detail se rodí kouřníci, louskáčci, pyramidy a množství dalších seiffenských figurek. Jen těžko se odolává pokušení rozšířit svou sbírku opět o další kousky anebo odmítnout přání dětských rozzářených očí.

Nechte se prostě unášet a splňte si své nejtajnější přání.

Krušnohorské muzeum hraček

(Das Erzgebirgische Spielzeugmuseum Seiffen)

„To byl ale den: dnes se zase všechno točilo kolem mě“, říká si pyšně 6,30 m vysoká pestrými figurkami obydlená pyramida v Krušnohorském muzeu hraček v Seiffenu. Pevné pouto k domovu, řemeslná zručnost a láska ke vzácnému materiálu – dřevu dovolily v posledních dvou stech letech zrodit nepřehlédnutelné množství rozmanitých výrobků krušnohorského lidového umění. Muzeum, které v bezprostředním centru hračkářské vsi existuje již od roku 1953, působivě dokumentuje živé scény z vesnického všedního života a dává možnost nahlédnout do světa pocitů a myšlenek zdejších obyvatel.

Tak se vnímavému a žasnoucímu diváku představují tisíce jedinečných muzejních exponátů. Vedle typických figur symbolizujících Vánoce, čeká na návštěvníka široká paleta vzácností, vyrobených zdejšíma rukama. K nim patří například tzv. krabičkové výrobky, nekonečná armáda miniatur, originálně soustružených výrobků, které nemají ve světě obdoby, stejně jako pojízdné a pohyblivé hračky. Vedle toho se zde prezentují svědkové hornické minulosti nebo sklářství, které zde kdysi rovněž bylo domovem. Každoročně překvapí muzeum své návštěvníky nějakou tematickou výstavou, která je vždy věnována nějakému speciálnímu tématu.

Během letních měsíců jsou zde pořádány večery s přednáškami a hudbou.

Země hraček a děti

(Spielzeugland in Kinderhand)

Nově v muzeu hraček:

- Návštěvnícký archiv pro vlastní studium archivních materiálů, hračkářských vzorníků a historických dokumentů
 - Interaktivní katalog k vývoji hračkářství a vánočním tradicím
 - Aktivní hra s hračkami – hravé poznávání a seberealizace pro děti i dospělé s předměty, vyvinutými speciálně k tomuto účelu
- Promítání historických filmových dokumentů a multimediální představení Muzea hraček
 - Muzeum je vybaveno pro handicapované návštěvníky

Skanzen pod širým nebem

(*Das Freilichtmuseum Seiffen*)

Na úpatí hory Ahornberg najdete seiffenský skanzen. Obytné stavby i výrobní dílny zde jako živoucí svědkové minulosti nabízejí návštěvníkům objevování a poznávání historie a bohatých národních tradic. Věrně podle originálu rekonstruovaný a vybavený komplex budov představující typickou hornokrušnohorskou rozptýlenou osadu poskytne zájemci důkladný pohled na někdejší tvrdý život zdejších havířů, hračkářů, lesních dělníků a plavců, plný odříkání a strádání. Srdcem skanzenu je dochovaný originál soustruhu na

výrobu obručí s rovněž originálním vodním pohonem z roku 1760. Je to technologie výroby, která je typická právě jen pro seiffenské řemeslníky. Ve skanzenu může každý přihlížet jedinečnému umění seiffenského soustružníka. Pod rukama se mu rodí figurky v nepředstavitelném množství nejrůznějších tvarů: ptáci, kočky, psi, sloni či velbloudi, ležící, stojící, právě u krmení – množství nápadů a umění soustružníka nemají hranic.

Dvakrát do roka – vždy v květnu a v září – se zde konají „Dny historických řemesel“, při nichž vždy znovu a znovu celý areál ožívá. Stará, někdy skoro zapomenutá řemesla jako štípání šindelů, dlabání dřevěných okapů nebo výroba košíků z hoblin rozprostřou nade vším nostalgickou atmosféru starých zašlých časů. Všechno toto dávnověké hemžení je orámováno typickou muzikou a samozřejmě labužnickými hody, takže kdo přišel, odnáší si nezapomenutelné zážitky.

Havířský kostel a sklářské umění (*Bergkirche und Glaskunst*)

Havířský kostel –

Symbol hračkářské vsi Seiffenu je barokní kruhový kostel, který získal svou slávu díky láskyplně vyrobeným miniaturám místních mistrů řemesla. Byl postaven podle vzoru kostela P. Marie v Drážďanech stavitelem Christianem Reutherem, žákem drážďanského architekta Georga Bähra a zasvěcen v roce 1779 „Cti Boží a slávě Člověka“. Jeho dosud dochovaný interiér připomíná někdejší rozkvět dolování cínu a umění sklářských hutí. Staletá touha člověka po světle se projeví zejména v období Adventu a Vánoc. Kostel je pak ozáren zvenčí a uvnitř svítí 120 svíci. Vedle nedělních bohoslužeb a dnes již tradičních adventních koncertů zve k návštěvě varhanních koncertů a ke speciálním prohlídkám.

Sklářství –

Jedním z důležitých způsobů obživy v Krušných horách byla práce ve sklářských hutích v Heidelbachu, ležícím na úpatí hory Schwartenberg. Po staletí platily za nejvýznamnější podniky svého druhu.

Od roku 1488 až do počátku 19. století se zde vyráběly spotřební i dekorační předměty dokonalých forem, jak se můžeme přesvědčit na příkladě nádherného lustru v seiffenském kostele. Skleněné skvosty putovaly pravidelně i na saský královský dvůr.

Tvůrčí principy sklářů ovlivnily i umělecký vkus seiffenských lidových řezbářů a ostatních mistrů dřevozpracujících řemesel. Velký umělecký význam heidelbašské sklářské huti můžeme vystopovat na exponátech řady evropských muzeí.

Pěkně po svých ...

Seiffen stojí za zmínku i pro ty, kde hledají aktivní odpočinek. Ten, kdo se rád přemístuje „po svých“, ten si přijde na své při zkoumání zdejší flóry a fauny při túrách po zdejších dobře značených turistických stezkách.

Čedičová průrva na západním svahu Ahornbergu je zajímavým cílem pro ty, koho láká geologie.

Stopy mnohostranné havířské minulosti s jejími bohatými tradicemi můžete nejlépe sledovat na historické hornické stezce (Bergbausteig). Začíná u vchodu do bývalé jámy „Geyerin“, která dnes v letních měsících slouží k pořádání různých akcí pod širým nebem. Stezka dále vede kolem 20 zajímavých míst, mj. cáchoven dolů, havířských domů, starého báňského úřadu nebo kolem bývalé důlní kovárny. Mnohé z těchto symbolů důlní činnosti jsou dnes památkově chráněnými objekty. V této souvislosti můžeme být v Seiffenu pyšní i na obnovení a pěstování starých hornických tradic, jako je např. Hornické tovaryšstvo. Bylo obnoveno a v roce 1992 veřejně vystoupilo v rekonstruovaných krojích z roku 1779. Jejich vystoupení jsou vždy zlatým hřebem každého tradičního programu.

Zkušeným turistům nabízíme 7-denní program s mottem: „Po stopách od havíře k hračkáři“, při němž můžete odhalovat krásy a zajímavosti hračkářského Seiffenu a jeho malebném okolí. Přitom Vás při jednotlivých jednodenních náročných túrách uneseme na historicky zajímavá místa nebo do snových koutů romantické krajiny středního Krušnohoří.

O ubytování odpovídající Vaším představám i transport Vašich zavazadel se samozřejmě též postaráme.

Což takhle lyže nebo boby... *(Ski und Rodel..)*

Zveme Vás k návštěvě ve zcela zvláštním ročním období: Když se hřeben Krušných hor zahalí do bílé nádhery a promění ves v jiskřivou zimní pohádku, píší se Lyže a Bobby i u nás velkým písmenem. Vedle rozvětvené sítě dobře udržovaných běžeckých tratí kolem Seiffenu, které se u „Bad Einsiedelu“ napojují na Východo-krušnohorskou magistrálu, tu najdete i lyžařský vlek na Reicheltbergu.

Areál nabízí v délce 450 m a při převýšení 100m rozmanité možnosti sjezdového lyžování pro začátečníky i zkušené lyžaře. Mimořádným zážitkem jsou večerní jízdy světlem zalitým prašanem. O víkendech organizujeme na objednávku lyžařské kurzy pro děti i dospělé. Množství sněhu, který zde každoročně napadne, zaručuje zimní radovánky vždy až do jara. Běžecké i sjezdařské závody a další zábavné akce na sněhu jsou na programu pravidelně každý rok.

Kostel, muzea, řemeslnické dílny a další turistické atrakce Vám i v zimním Seiffenu dovolí nahlédnout do světa myšlenek a pocitů zdejších horalů.

Netradiční využití volného času *(Freizeitvergnügen...)*

Neobvyklou sportovní lahůdkou je pravidelný srpnový „sportovní víkend v Zemi hraček“. Pro vyznavače horské cyklistiky je nezapomenutelný zážitek. Vedle sportovního programu se pořadatelé postarají vždy i o zajímavý rámcový program pro každého. Je přitom pamatováno i na naše nejodvážnější návštěvníky. Z nedalekého kopce, 789m vysokého Schwartenbergu si mohou zaplachtit na rogalu nad kouzelnými údolními. I letečtí modeláři si tu ostatně přijdou na své. Ostatně ani trochu šimrání v břiše neškodí. A o to se Vám postará naše „Letní bobová dráha“. Mimořádný zážitek skýtá bobování za umělého osvětlení. Milovníků modelových železnic zaplesá srdce v Domě železnice. Hned vedle něho si mohou zaskotačit Vaši nejmenší. Kdo dává přednost poklidnému pohybu, je srdečně zván na projížďku seiffenskou „zvonkovou drahou“. Spřívětivým cinkotem Vás proveze půvabnou krajinou našeho krušnohorského domova. Nejnovějším mezinárodním soutěžním parametrem odpovídá moderní golfová plocha CYTI přímo v perfektně udržovaném rekreačním areálu „Ferien-Camping-Gelände“. Tam najdete i 26 metrů dlouhou dráhu na petang anebo streetballové hřiště.

Země Vánoce Když se zešeří *(Das Weihnachtsland...)*

Od prvního Adventu až do Tří králů tvoří Seiffen jedinečnou vánoční kulisu. Když se nad romanticky zasněženou krajinou rozkládá soumrak, vstupuje do domů hračkářů pohoda. Celé houfy kouřníků, louskáčků, většinou děděné po generaci, zaujaly své pevné místo v útulných světnicích. Příjemně vonící kroužky kouře stoupající ve světle svíček zadumaně se otáčejících pyramid tvoří neopakovatelnou atmosféru. Mnohé ze symbolických seiffenských figurek můžeme teď na Vánočním trhu spatřit nejen v dřevěné formě. To

když se celému světu prezentuje krojovaná skupina „Oživlé hračky“.

Dejte se také okouzlit Zemí Vánoce – Krušnohořím.!

Chcete-li den plný zážitků a dojmů z hračkářské vsi Seiffen v klidu nechat doznít, pak je Vám večer k dispozici pestrá nabídka programu.

Svou šikovnost si můžete vyzkoušet při poklidných večerech s paličkováním nebo řezbářským náčiním v rukou, tzv. „Hutzenabend nebo Hutzengehen“ (podobně jako české „přástky“).

Večery s diapositivy v přátelském kruhu Vás pozveme k dalšímu objevování a putování v Zemi hraček. K tomu se dovíte ještě mnohé, co ještě nevíte a co vás možná i překvapí, i když u jste se stali důvěrnými přáteli našeho světa hraček.

Bud'te u nás vítáni!

Das tschechische Projekt wurde kofinanziert von der Europäischen Union und dem Freistaat Sachsen aus dem Kleinprojektfonds für die Euroregion Erzgebirge e. V. (Interreg - III A)

echt
ERZGEBIRGE